

Skromní hrdinovia Strednej Ázie

BORIS KOPELIOVIČ

(Kazachstan, Kirgizsko, Uzbekistan)

Kazachstan

Kazachovia, po starom tiež nazývaní Kirgiz-Kazachovia alebo Kirgiz-Kajsakovia, niekedy len Kirgizovia, majú bohatú históriu siahajúcu do dávnoveku. V súvislosti so stredoaziatmi hovoria podobne ako Turkméni, že ich psy sú známe už spred niekoľko tisícročí pred našim letopočtom. Je známe, že Kazachovia stovky rokov žili spolu bok po boku s Tatármi a tvorili jeden národ, nakoniec slovo „tatár“ je kazašského pôvodu voľne preložiteľné ako priateľský, pohostinný národ. Kazachovia sa radi hrdia skutočnosťou, že otec veľkého Džingischána pochádzal z kazašského rodu.

A. Kožachmetov a A. Malaševič v pomerne obsiahlom článku píšu o histórii kazašského národa, ale venujú sa tiež práve nášmu plemenu. Okrem iného sa odvolávajú sa na rôzne historické pramene a zápisky známych cestovateľov, akými boli Marco Polo, Prževalskij, Semenov-Tjanšanskij a mnohí ďalší, ktorí túto krajinu Strednej Ázie navštívili a opísali, keď nechýbali zmienky o miestnych pastierskych psoch. Tieto psy žili v Kazachstane oddávna, a preto Kazachovia s veľkou nevoľou sledujú súčasné dianie ohľadne stredoaziatov a nepáči sa im, že turkménske psy sú vyzdvihované na úkor populácie týchto psov v ostatných krajinách Strednej Ázie. Nechápam, prečo práve ich psy sú v rámci Strednej Ázie diskriminované, keď ako tvrdia, sa tieto psy nazývali pôvodne kazak it, a to aj v samotnom Turkménsku.

O pomenovaní turkménsky alabaj hovoria, obdobne ako E. Myčko, že ide o reklamný trik, či obchodnú značku. „Alabaj“ je len meno pre psa, ktoré sa často používa, tvrdia v zhode s viacerými kynológmi a chovateľmi Strednej Ázie. Neprináleží nám robiť sudcov ohľadom

Veľmi pekná suka z Kirgizska nesúca krv turkménskeho Maša a turkménskeho Sachara

sporov medzi kynológmi krajín Strednej Ázie, ale faktom zostáva, že v Turkménsku sa tieto psy nazývajú najmä Čopan it, ale aj to, že ostatné krajiny ako Irán, Afganistan a ďalšie v Strednej Ázii sú s kvalitnými populáciami stredoaziata spájané omnoho menej než Turkménsko, čo sa nie vždy zhoduje s reálnou skutočnosťou. Navyše sa zvykne medzi ruskými chovateľmi hovoriť, že v Strednej Ázii existujú len dve základne populácie, a to v Turkménsku a Tadžikistane. Túto teóriu razili aj pomerne známi chovatelia turkménskych línií - Gorochovci, neberúc do úvahy Kazachstan, Kirgizsko ani Uzbekistan. Naproti tomu kazašskí autori (Kožachmetov, Malaševič) hovoria o historických hlbokých koreňoch previazanosti

národov Strednej Ázie s Kazachmi a „vodcovskú úlohu“ Turkménov v chove stredoaziatov neuznávajú.

V roku 1916 sa odohral masový príchod Kazachov do Strednej Ázie, Afganistanu, Iránu a bol zviazaný s hroznou genocídou tohto národa, keď zahynulo približne 5 miliónov Kazachov. Mnoho Kazachov odišlo zo svojej vlasti počas revolúcie, ale aj v roku 1932 v dôsledku veľkej biedy a hladu. V tej dobe asi milión Kazachov prišlo do Turkménska, čo bolo najväčšie percento z celej emigrácie. So sebou si vzali najkvalitnejšie kusy dobytky, koní a psov. Základné miesta osídlenia Kazachov v Turkménsku boli oblasti miest Kalinin, Tašauz, Čardžou, Kuška, Mary, Krasnovodsk, Ašchabad, Kaachka, Tedžen atď. Niektoré z týchto oblastí sú nám už dobre známe, pretože sme ich spomenuli v predchádzajúcich článkoch o výskyte kvalitnej populácie turkménskych psov. Aký a či vôbec mal príchod Kazachov v tej dobe do týchto turkménskych oblastí vplyv na kvalitu alebo chov stredoaziatov v Turkménsku, nevieme, ale v každom prípade je táto skutočnosť pre nás mnohých zaujímavou novinkou. Tak isto veľa Kazachov osídlilo oblasti pozdĺž hraníc turkménsko-afgánskych a turkménsko-iránskych. V 70. rokoch sa zas uskutočnil masový odliv Kazachov späť do vlasti, ale niektorí zostali v Turkménsku dodnes.

V Kazachstane volajú stredoaziata tobetom. Tento názov sa odvodzuje od toho, že pastierske psy strážiace stádo si vyberajú najvyššie položené miesta, odkiaľ majú dobrý výhľad. Tobe-cholm znamená vyvýšenosť (strop), Tobege-iti je zase pes na vrcholci pahorku. Tobet teda znamená „nachádzajúci sa vrcholci“ a v kazašskom jazyku je to fakticky pes. Neraz sa môžeme stretnúť s pomenovaním

Malý 3 mesačný „uzbek“ - flakatý

Stredoasiat belej farby z Kazachstanu

Kazachstan - štvoroké psy

kazašský vlkodav, a čo je zaujímavé, volajú ho tak niekedy aj v Uzbekistane. Kožachmetov spolu s Malaševičom opisujú kazašského vlkodava (tobeteta), a pri tomto opise nachádzame veľmi veľa spoločných znakov so stredoaziatskimi inými oblasťami Strednej Ázie. Je zrejmé, že opisujú v podstate stredoaziata, ktorý je typickým predstaviteľom týchto psov nielen pre Kazachstan. Môžeme vidieť síce aj isté odlišnosti, a to najmä vo farbách, ale inak zásadných rozdielov niet.

Kazašský vlkodav je silný pes hrubého zloženia a jeho priemerná výška má hodnotu 72 - 75 cm. Masívne telo so širokým hrudníkom, okrúhlymi, dobre rozvinutými rebrami. Hustá sršť a podkožné väzivo udržiavajú vyrovnanú teplotu tela. Sršť je dlhá do 10 cm - na hlavu a predných nohách zvyčajne krátka, inak často tvorí na šiji hrivu. Je hrubá, tesne priliehajúca k telu. Spomína sa tiež nepriepustnosť srsti voči vode. Teda v podstate stručná charakteristika, ktorá pasuje na stredoaziata všeobecne. V opise kazašských vlkodavov (tobetov) je toho viac, ale za zmienku stojí v podstate len sfarbenie, ktoré sa obmedzuje len na isté farby, a tým sa líši, napríklad, od turkménskych alebo iných populácií týchto psov v Strednej Ázii. Najčastejšie sfarbenie je čierne, hnedé, sivé, hrdzavé, a tieto farby bývajú rôznych odtieňov. Nechýba ani sfarbenie, keď sa u čiernych psov nad očami vyskytujú svetlohnedé fličky. Takéto sfarbenie tzv. „štvorokých“ je populárne najmä v Tadžikistane (čorčašma), ale aj v iných oblastiach Strednej Ázii (turkuz). U tobetov sa biela farba alebo fľakatá a strakatá vyskytuje zriedka. A čo sa týka povahových vlastností, môžeme povedať, že sú identické s ostatným populáciami týchto psov. Nakoniec, svoju prácu si tieto psy vykonávajú obdobne ako ich turkménski, tadžickí, kirgizskí, alebo uzbeckí príbuzní.

Práca pastiera v rôznych oblastiach Strednej Ázie sa líši len v nepatrných detailoch, a tieto psy im pomáhajú hlavne pri ochrane stád, keď najčastejším protivníkom zostáva vlk. Niektorí

kazašskí kynológovia tvrdia, že vlky u nich sú väčšie, silnejšie než, napríklad, v Turkménsku a z toho dôvodu majú ich tobety aj ťažšiu pozíciu. Údajne sú aj lepšie fyzicky pripravené na boj s vlkami vďaka svojej sile, ale aj hrubej srsti. A vraj turkménske alebo tadžické psy by mali v Kazachstane problémy, pretože okrem iného by im bola zima. Priznám sa, že toto konštatovanie ma prekvapilo, pretože stredoaziat žije aj v iných krajinách Strednej Ázie v neľahkých klimatických podmienkach a je k tomu prispôsobený. Navyše sa do Kazachstanu importovalo mnoho psov z rôznych oblastí a nechce sa mi veriť, že by práve v tejto krajine mrzli. Pri zmienke o vlkoch F. Kosaeva píše o jednom starom zvyku kazašských pastierov, ktorí krmili svoje šteňatá z drevených misiek (it-ajak) zvnútra obťahnutých vĺčou kožou, aby si vlkodavy od mala privykali na pach vlkov.

V poslednom období možno zaznamenať snahu kazašských kynológov o to, aby dostali svojho kazašského vlkodava (tobeteta) viac do povedomia medzi chovateľov stredoaziata, a pokúšajú sa podobne, ako sa to podarilo Turkménom, dávať svojim psom rôzne prívlastky pre zvýšenie popularity. A tak sa v Kazachstane stretávame nielen s tobetom, ale aj tautobetom alebo bajtobetom, dokonca so zlatosrstým bajtobetom. Zdá sa však, že ani tieto exoticky znejúce pomenovania doteraz k popularite kazašského vlkodava neprispeli, aspoň nie dostatočne, pretože do Kazachstanu sa dovážajú psy z Turkménska a tiež z iných častí Ázie. Zo známych oblastí, kde sa sústreďujú súčasné chovateľské stanice a kde sa odohrávajú kynologické podujatia, či už výstavy, alebo boje, môžeme spomenúť Aktjubinsk, Astanu a, samozrejme, hlavné mesto Alma-Atu.

Chovateľská stanica Chozavart alebo Tobet it má vo svojom vlastníctve množstvo psov, a tieto ničím nepripomínajú skutočnosť, ktorá by dokazovala rozdiely medzi kazašskými vlkodavmi (tobetmi) a ostatnými populáciami týchto psov v Strednej Ázii. Jedným z dôvodov, prečo je tomu tak, by mohol byť fakt, že do Kazachstanu je importovaných mnoho psov z rôznych oblastí Strednej Ázie, a okrem toho chovateľské stanice v Kazachstane doposiaľ nesmerujú vyslovene k zachovaniu typu psov, ktorý by zodpovedal opísanému kazašskému vlkodavovi (tobetovi). Jeden z pomerne známych kazašských kynológov A. Janatchanov importoval v minulosti mnoho psov priamo z Turkménska do Kazachstanu, z ktorých sa potom niektoré následne dostávali do Ruska a tak isto sa v tejto chovateľskej stanici Karasu nachádzajú a nachádzali viaceré typy vrátane rôznych farebných rázov. Žiadne vymedzené

Pre kazašského tobeta je sivá farba typickým sfarbením

Brit care

PREVENCIA VÝŽIVOU

HYPOALERGÉNNE ZLOŽENIE - JAHŤACIE MÄSO A RYŽA / LOSOS A ZEMIAKY BEZ SÔJE, HOVÄDZIEHO A BRAVČOVÉHO MÄSA, PŠENICE, KUKURICE A ALERGÉNNOV

Brit vyvinul superprémiové krmivo, ktoré maximálne šetrí organizmus a poskytuje účinnú ochranu proti negatívnemu pôsobeniu vonkajších vplyvov. Pre výrobu krmív Brit Care sú použité výhradne hypoalergénne suroviny: jahňacie mäso s ryžou a losos so zemiakmi. Výber surovín zaisťuje vysokú znášanlivosť krmiva a zamedzuje výskyt alergických reakcií či potravinových intolerancií. Receptúry rady Brit Care sú doplnené o rad funkčných komponentov, ktoré posilňujú imunitu, prispievajú k zdraviu organizmu a pomáhajú eliminovať nebezpečenstvo vzniku vážnych ochorení.

Pre viac informácií o Brit Care navštívte náš chovateľský portál na adrese: www.krmivo-brit.cz a kontaktujte distribútora v SR:

**TATRAPET Podtatranského 9/11
031 01 Lipt. Mikuláš, tel.: 044 / 5514 578,
fax: 044/ 5526 230, mob.: 0905 939 958,
e-mail: info@tatrapet.sk**

www.tatrapet.com

Malý kazašský tobet hrdzavej farby. Jedna z charakteristických farieb tobeta.

Pes menom Turtkuz v ktorom koluje krv vynikajúceho zápasníka Tajsona. Meno má také aké je jeho farba (turtkuz, alebo čorčašma)

tmavé farby typické pre kazašského vlkodava - tobeta. Biele, čierno-biele, čierne, tigrované, skrátka celá škála farieb. Chovateľská stanica Ak-Bosar ponúka biele šteňatá po bielych rodičoch. Tiež v chovateľských staniách Karaganda-Alabaj alebo Klub Lider It môžeme vidieť všetky možné farby, a tak sa zdá, že na čas na pravého „tobeta“ si budeme musieť ešte počkať. Veď kto iný by mal s chovateľskou aktivitou začať, ak nie Kazachovia sami?

Kirgizsko

Kirgizi, vlastným menom Kyrgyz, po starom Karakirgizovia, patria etnicky do tej istej skupiny ako Kazachovia, ktorých v podstate zahrňovali aj pod svojim názvom až do roku 1924 - to znamená, že do tej doby existoval pre tieto dva národy len jeden názov, a to Kirgizi. Populácie stredoaziátov sa v tejto krajine vyskytovali tak ako v iných oblastiach Strednej Ázie - oddávna, spolu s chrtmi, ktoré sa nazývajú tajgan. Pre miestnych psov tu bol voľakedy názov kirgizský vlkodav, ktorého

Malý 3 mesačný „uzbek“ bielej farby

miestni využívali jednak na ochranu stád, ako aj na poľovačkách. Tieto psy boli pomerne vysoké - okolo 80 cm v kohútiku. Začiatkom 30. rokov sa pod názvom kirgizský vlkodav predstavili aj na výstave. V 60. rokoch sa tieto psy postupne vytratili. Niekedy sa do krvi miestnych psov dostala krv iných plemien, a z tých sú najviac spomínané nemecké dogy.

Zaujímavejším obdobím pre chov bolo, keď sa do Kirgizska začali dovážať stredoaziati z iných oblastí Strednej Ázie, a to najmä z Turkménska. Z tých známejších to boli čierno-biele strakatý Maš (majiteľ Barikov), ktorého rodičia žili v Turkménsku pri stádach, keď jeho otcom bol Karabaš a matka O Kara. Ďalej to bol tigrovaný pes Sachar (majiteľ Mamadžanov). Dovezený bol aj El'bars (finalista psích zápasov), Alva a mnohí ďalší, ktorí mali vplyv na zvýšenú kvalitu stredoaziátov v Kirgizstane. Kirgizi zapájali do svojho chovu tiež psov z Kazachstanu, jeden z tých známejších bol Ričard - kazašský šampión. V rodokmeňoch kirgizských psov sa môžeme stretnúť tiež s vynikajúcim psom afgánskeho pôvodu - Alačom. Z času na čas sa zapájali do chovu psy dovezené z Ruska, ale podľa dostupných informácií veľkým prínosom pre chov neboli. Okrem kynológov vlastníciach Maša, Sachara sa o kvalitu chovu zaslúžili najviac Charitonovci a V. Naumova, ktorá istý čas žila v turkménskom mestečku na brehu Kaspického jazera - v Nebid-Dagu. V. Naumova mala vo svojej chovateľskej stanici psov turkménskej línie Gaplana. Veľmi populárnym psom, a to nielen v Kirgizsku, ale aj ďaleko za hranicami, sa stal výborný zápasník Tibul Chan (majiteľ Ču), ktorý absolvoval množstvo víťazných zápasov, a to aj s omnoho mohutnejšími a väčšími súpermi. O šampióna svojej vlasti sa stretol vo finále so psom, ktorý mal kohútikovou výšku okolo 90 cm, a nedal mu v podstate žiadnu šancu, keď prinútil súpera dať hlas, a stal sa tak šampiónom Kirgizska.

Kirgizi a Kazachovia udržiavajú medzi sebou pomerne čulý kontakt a dokonca organizujú spoločné psie zápasnícke turnaje, kde proti sebe súperia. To, či vyhrá družstvo jedno alebo druhé, ani nie je tak dôležité, ako to, že sa stretnú kynológovia - priatelia, ktorí na týchto zápasoch objavujú vždy niečo nového, a hlavne tu nachádzajú psy, ktoré sú dostatočne preverené na to, aby ich mohli zapájať do svojho chovu. Stredoaziati v Kirgizsku, tak ako sme tu už veľakrát konštatovali, musia v prvom rade plniť dobre svoje pracovné úlohy a mať k tomu zodpovedajúcu povahu, exteriér je druhoradý, i keď kirgizskí chovatelia musia myslieť aj na túto stránku. Z nášho pohľadu a z informácií, ktoré sa k nám dostali prostredníctvom kirgizských chovateľov alebo internetových stránok, sa súčasné psy Kirgizska ničím výnimočným neodlišujú od populácie stredoaziata v iných krajinách Strednej Ázie. Nájdem tu psy rôzne - kvalitné, i menej kvalitné, ale dôraz na povahu a pracovné schopnosti zostáva, a tým sa zatiaľ miestna populácia radí v rámci nášho plemena k tomu lepšiemu na rozdiel od krajín, kde sa dáva do popredia výlučne exteriér, ktorý navyše nie vždy zodpovedá skutočným požiadavkám pre stredoaziata. Kirgizsko je pomerne chudobná krajina a prepych si tu obyvatelia nemôžu

Krásny typický predstaviteľ pôvodného stredoaziata vo svojej domovine so svojim pánom.

Turkménsky výborný pes importovaný do Uzbekistanu, potvrdzuje, že Uzbekovia dovážajú psy vysokej kvality

dovoliť - a vlastniť pekného psa, ktorý nespĺňa svoj účel, by prepychom určite bolo. Napriek tomu, že to s našou témou až tak nesúvisí, dovolím si spomienku na jedného vynikajúceho spisovateľa a človeka, ktorý sa v tejto krajine narodil a vo svojich knihách nám priblížil život tunajších ľudí ako i prekrásnu prírodu, a tým je Čingiz Ajmatov. Pravda, o našich „azia-toch“ sa v knihách veľa nepíše, ale na druhej strane prečítané knihy tohto spisovateľa boli nielen veľkým zážitkom, ale dobre poslúžili na lepšie pochopenie ľudí žijúcich v Strednej Ázii, kde má pôvod náš stredoaziat.

Uzbekistan

Uzbekovia, vlastným menom Özbek, sa ako národ začali formovať v 11. - 12. storočí. Dnes sú najpočetnejším národom spomedzi stredoázijských republík, ktoré boli súčasťou bývalého ZSSR. A nielen to. Ak sme hovorili, že Kirgizsko je chudobná krajina, Uzbekistan je pravým opakom, patrí medzi najbohatšie krajiny regiónu. Podaktorí Uzbeki si tak môžu dovoliť kúpiť naozaj všetko, na čo si zmyslia, a vlastniť najlepšie psy je pre nich celkom bežné. Vynikajú v tom najmä miestni bohatí prokurátori, u ktorých sa nachádzajú najkvalitnejšie importované psy z celej Strednej Ázie. Nečudo, že u nich skončí ne jeden turkménsky alebo afgánsky šampión, o ktorom môže „obyčajný smrteľník“ len snívať. Mať čo najlepších psov je pre spomínaných ľudí otázkou prestíže. Nie je však jednoduché ani pre samotných uzbeckých chovateľov získať súhlas majiteľov na krytie týmito kvalitnými jedincami a podarí sa to len zopár šťastlivcom. Pred rokmi sa takto doviezli do Uzbekistanu populárne turkménske psy Čaban a Simba, bratia, ktorých tretí brat - Better, skončil v chovateľskej stanici Kara-Kelle u Goročovcov. Otec týchto psov, Menek, bol suchej konštitúcie s výbornou povahou, podobne ako matka pomerne silnej kostry - Gonur.

G. Fokina píše, že jednými z najlepších psov sa hrdí Nurata, a mnoho kvalitných psov môže stretnúť vo Fyzylbade, Kaškadarynskej

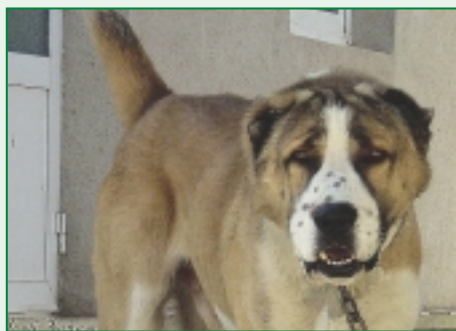

Typický predstaviteľ Strednej Ázie z Uzbekistanu

oblasti, vo Fergane, ale aj v Kurusae a Surchardarinskej oblasti. Mocné psy môžeme vidieť na hranici s Turkménskom v Parkente. Samozrejme, nemôžeme zabudnúť ani na Taškent - hlavné mesto Uzbekistanu, v ktorého okolí sa pravidelne usporadúvajú psie zápasy. Víťazi sú oslavovaní a ponuky na krytie sa majiteľovi len tak hrnú. Pred zápasmi sa odohráva váženie psov, čo nebýva v iných krajinách Strednej Ázie zvykom. Existuje aj ďalšia odlišnosť od okolitých krajín, a tou je, že agresívne psy, ktoré napadnú človeka, sa neutrácajú tak ako, napríklad, v Turkménsku alebo Tadžikistane. Tieto psy sa izolujú od ľudí a v každom prípade ich púšťajú do bojov s inými psami, aby potvrdili svoju chuť bojovať. Poranených psov zvyknú „bojčatníky“ (ľudia zaoberajúci sa bojmi) liečiť prírodným spôsobom, keď im rany zasypávajú popolom zo zhorenej ovčej plsti. Boje majú väčšiu vážnosť než výstavy. Miestni nie celkom chápu, prečo by mali svoje psy ukazovať a ešte si dokonca za to zaplatiť. Ak sa aj na výstavu nechajú nahovoriť, zväčša odmietajú fotografovanie svojich psov, pretože si myslia, že tým by mohli ich psy stratiť patričné bojové schopnosti. Samozrejme, netýka sa to všetkých majiteľov psov a ani chovateľov, ale ľudí s takým postojom je tu dosť.

Stredoaziatom sa v Uzbekistane hovorí kažašský vlkodav alebo alapar (kirgiz), ale aj

Silný, nebezpečný stredoaziat z Uzbekistanu

alabaj (turkmén). Je tu možné stretnúť všetky škály typov a niekedy sa môže zdať, že Uzbekistan je akousi „výkladnou skriňou“ najrozmanitejších, ale zároveň najkvalitnejších stredoaziátov Strednej Ázie. Psy ochraňujú stádo bojujú so šakalmi, vlkami a inými nepriateľmi. Ak sa podarí psovi vlka zabiť, dostane meno „Buri-bossar“ (ten, čo zahrdúsil vlka - vlkodav). Odvodené zo slov buri - vlk, bossar - železná čeľusť. Pes si pohadzuje mŕtveho vlka, vyhrabáva nohami zem a vymočí sa na jeho telo. Prichádzajú šteňatá, niektoré k vlkovi priňuchávajú, iné zase trielia od neho kade ľahšie. Tie druhé si pri stádach nenechávajú, pretože vedia, že z nich nič nebude. Zaujímavosťou je, že šteňatá - sučky, k telu vlka neprichádzajú, hoci dospelé sučky neraz dokážu vlka zlikvidovať.

Strava uzbeckých psov je tradične skromná a okrem toho, čo si ulovia (myši, žaby, jašterice, rôzny hmyz) dostávajú lepešku, teda chlebový posúch, ktorý doslova milujú, a strážia si túto potravu už vo veku 1 mesiaca viac ako mäso alebo kosti, ktorých sa im veľa aj tak nedostáva. Pred bojmi dávajú psom hustý masťný vývar, keď dlho varia mäso, kosti, vnútornosti, a potom primiešavajú cesto s hrubej múky. Niekedy do múky zamiešavajú krv z oviec alebo dobytky. Zvyknú dávať aj surové vajcia, z ktorých majú psy peknú sršť. V Uzbekistane je vďaka silnej populácii stredoaziátov a medzi najkvalitnejšie chovateľské stanice patria Tosh-Sanam a Iz Doma Skifov. Svojho času aj Royal Gift of Asia, ale manželia Chegajovci (majitelia) sa presťahovali do Ruska a žijú dnes v meste Volgodonsk. Chegajovci vlastnili známeho psa meno Nik-Chan, ktorý vyhral celú výstavu Kubok 2000 v Moskve a neskôr bol predaný do USA. Títo chovatelia, obdobne ako O. Nagaeva (Toš Sanam), majú v Uzbekistane veľmi dobré vzťahy s už spomínanými bohatý-

syn importovaného turkménskeho psa Simbu do Uzbekistanu nám ukazuje, že vie plávať, hoci stredoaziati na to vo svojej domovine veľa možností nemajú.

Veľmi pekný typický pes z Uzbekistanu strednej konštitúcie

mi ľuďmi, a tak si mohli do svojho chovu zapojiť takých psov, ako bol Čaban, Simba, Orlan, Akela a ďalší, ku ktorým sa bežní ľudia nedostanú. Uzbecká kynológia má určite na čom stavať a má ešte jedno veľké plus v tom, že táto krajina je členom FCI a vydáva riadne exportné rodokmene. A tie kupujúci dostávajú hneď so šteňatom na rozdiel od ruských a ukrajinských nezvyčajných praktík, keď nový majiteľ neraz čaká na preukaz pôvodu niekedy aj rok.

Použitá literatúra:

Sredneaziatskaja ovčarka (kolektív autorov)

Časopis Aska

www.irkcao.ru, A. Kožachmetov,

A. Malaševič, D. Kurbanova

O. Nagaeva (Uzbekistan)

S. Chegaj (Uzbekitan)

□

26. MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA PSOV

GRAND PRIX SLOVAKIA 2009

CACIB · CAC · CAJC

VÍŤAZ GRAND PRIX SLOVAKIA · VÍŤAZ MLADÝCH GRAND PRIX SLOVAKIA

NITRA 6. – 7. 6. 2009

VÝSTAVISKO / SHOW GROUNDS AGROKOMPLEX

Možnosť získať 3x CAC a 3x CAJC v jednom víkende:

5.6.2009 na CVP v Senci, 6. a 7. 6. 2009 na MVP a KV v Nitre

Prvá uzávierka 1. 4. 2009 / druhá uzávierka 5. 5. 2009

Medzinárodná výstava psov, P.O.BOX 11, SK - 949 10 Nitra 10
Tel.: 00421 (0) 911 677 388, utorok – štvrtok 13.00 – 16.00h

www.nitracacib.sk
e-mail: nitracacib@nitracacib.sk